

Gudstjeneste Bøvling mandag den 7. september

4 Giv mig Gud en salmetunge

hilsen – kollekt – læsning Es 35 – trosbekendelsen - 140 v7

305 Kom Gud Helligånd, kom brat

Evangelium: Joh 15,1-12 Jeg er det sande vintræ

321 O kristelighed

kollekt-velsignelse

52 Du herre Krist

Støv og Ånd står der med store indhuggede bogstaver på fællesmonumentet her ved indgangen til Bøvling Valgmenighedskirkegård. Monumentet blev opstillet i 1953 kort efter, at man havde indviet kirkegården.

Monumentet var egentlig udført tilbage i 1947. Det var en ung stenhuggers svendestykke. Figuren skildrer den opstandne Kristus i en enkelt og abstrakt form. Han stiger op af jorden, omkranset af lysstråler. På jordens runding, angivet i en buet form, står ordene *Støv og Ånd* indhugget med store blokbogstaver.

En verden af støv

Alt liv er gudsskabt og givet, men jorden er samtidig støv, og menneskelivet er et støvliv. Det sidste undgår vi ikke at erfare.

Mennesket er, ifølge den anden af de to skabelsesberetninger, som indleder Første Mosebog i Bibelen, formet og skabt af støv og ånd. Gud tog en jordklump, æltede og formede den med pottemagerens snilde, og han blæste livsånde ind i det, så mennesket blev et levende væsen (1 Mos 2,7). Mennesket er skabt af støv og ånd.

Men ved uddrivelsen af paradiset lyder Guds dom over os, at af jorden er vi taget og til støv skal vi blive. Vi får ikke lov til at glemme vores herkomst, at vi er taget af jorden, og at vi en dag skal dø, at vores fællesskaber har deres tid, ligesom alting her på jord har sin tid.

Alting på jorden er skrøbeligt og forgængeligt. Kroppe ældes og må en dag lægges i graven, bygningerne falder sammen og bliver til ruiner. Selv den hårdeste granit forvitrer.

Alt går til. Enten fordi det ældes og slides op, eller fordi det ødelægges af os mennesker og bliver tilintetgjort af den selvdestruktive ånd, som også bor i os. Krig, vold, skygge, jord, skarn og støv hører sammen.

Opstandelse som modtegn

Sprogligt set kan det virke paradoksalt, men som det lyder i en salme, så er støvet derfor tungt (DDS 33). Ikke blot fordi al menneskets livskraft synes at tømmes ud i støvet (Klagesangene), men fordi det fællesskab, vi har med hinanden er så flygtigt og kort.

Min far, som var den unge stenhugger, der udførte opstandelsesmonumentet her på Bøvling Valgmenighedskirkegård og indhuggede de store blokbogstaver *Støv og Ånd* var født i 1928, og han voksede op og var ung under Anden Verdenskrig. Verdenskrigens store ødelæggelser, Holocaust, de mange udbombede byer, de utallige grave og paddehatteskyerne over Hiroshima og Nagasaki gav ham som så mange andre store anfægtelser: Er verden andet end støv? Hvordan finde mening i al den destruktion og ødelæggelse? Hvor er det håb, som jeg kan leve af og gribe fat i, så jeg tør gå morgendagen i møde. Det gjaldt vel for hele hans generation, denne stærke søgen efter spor af mening og håb, spor af noget andet og mere end ødelæggelse, død og ruin.

Min far og hans familie hørte til Lemvig Valgmenigheds kirke, og han fortalte flere gange, hvordan han som ung opsøgte præsten, dengang Jakob Busk, for at få hjælp til sine anfægtelser. Jeg ved ikke, hvad de talte om, og hvad præsten gav af svar, det blev mellem dem, men for Ejgils vedkommende blev det til det svendestykke, som står herude på kirkegården:

Et opstandelsestegn, et modtegn til atombombens paddehattesky, et stiliseret og enkel skildring af det håb, som Jesu opstandelse påskemorgen rejser over vores liv. Et budskab, som umiddelbart står i kontrast til alt det, vi erfarer på kirkegården og i en verden, hvor vi fortsat må tage afsked og lægge vores kære i graven. Et budskab på trods, men ikke desto mindre det budskab, vi er givet at holde kirke på. Det er denne tro, opstandelsestroen, som bygger bro over al mørke og dyb.

Skygger i mulm

En ny skulptur *Skygger i Mulm* skal nu placeres her ved kirken. En mørk norsk granit, også udført af Ejgil Westergaard. Der er 60 år mellem udførelsen af de to skulpturer, og de er meget forskellige, men de er begge forsøg på at give udtryk for det håb, som evangeliet rækker os.

Skygger i mulm er en ældre mands værk. Ejgil udførte skulpturen i 2007, og han var da 79 år gammel.

Hvor svendestykket *Støv og Ånd* er fuld af opstandelsestrods, så skildrer *Skygger i mulm* i højere grad det uundgåelige i tilværelsen, bevægelsen fra liv til død.

Skulpturen udtrykker en vis sørgmodighed eller måske rettere melankoli. Det fornemmes klarest i den menneskefigur, som er vendt ned mod jorden. Vi er bundet til jorden, kommer af klippen, og det må vi forlige os med, synes denne skikkelse at sige.

Men der er så samtidig noget over det andet ansigt og i fuglen med det åbne næb og i hele fuglens bevægelse, som understreger en trods, en kamp, en modstand og vilje til at leve og være til på de ord og det håb, som Gud har givet os: at der er mere at sige om vores liv end, at vi hælder mod jorden. Livet er om end skrøbeligt en gave og vi kan om end kræfterne uundgåeligt for hver eneste af os bliver færre år for år og om end verden falder sammen omkring os, så kan vi leve vores liv med mod og håb. Vi er sat i verden til at leve i ansvar og tro.

Skygger i mulm. Skygge og mulm, begge ord, understrege noget mørkt. Men selv om kontrasten i de bibelske skrifter og i vores salmer først og fremmest sætter et skarpt skel mellem lys og mørke, og lys er liv, hvor mørke er død, så er der også eksempler på at der, hvor der er skygge og mulm, der er der også beskyttelse og kan vi finde ro. Mest kendt er nok Ingemanns salme: *Til himlene rækker din miskundhed*, hvor vi synger: *I mulm er kærlighedsvingen bredt ud*. Mulm og skygge er der, hvor Gud har bredt sin kærlighedsvinge ud. det forekommer mig, at *Skygger i mulm*, netop i sin helhed forsøger at give udtryk for en sådan tillid til Guds nærvær.

Og en sådan tillid til Gud har vi jo al god grund til at have. En sådan tillid kommer jo ikke ud af intet, men den kommer af, at Gud har ladet sin egen søn blive støvets søn, eller som det hedder i en anden salme lod sig åbenbare i støvets egn. Og selv om det i en mismodig stund må undre os, hvad Gud dog elskede hos støvet, at han ville alt opgive (DDS 192), så er det netop evangeliets budskab.

Den opstandne i verden

Til sidst: På Vandborg kirkegård findes der et gravminde med et stort relief, som har forbindelse til monumentet *Støv og Ånd* her på kirkegården.

Ansigtet i relieffet er tydeligvis det samme som på den opstandne her på Bøvling kirkegård. Men denne skikkelse på gravstenen er omkranset af vinranker. Han er vingårdsmanden, og samtidigt står han selv som en stamme, et træ, midt i denne vingård. Han er det sande vintræ. Og som vi hørte det her i dag i Johannesevangeliet, så siger Jesus der til os, at han er vintræet og vi er grenene. Grene og kviste kan knække af, men han den opstandne står der midt i blandt med sit ord og med sin ånd og gør det fortsat sandt, at vores liv er et liv i både støv og ånd. Et liv, hvor vi ikke kun er overladt til os selv, men hvor livet fortsat vokser ud af Jesu bud om at vi skal elske hinanden, ligesom han har elsket os.

Gud, hjælp os dertil!

Det ske i Jesu navn. Amen